

3—7 februari

Debatter m. m.

Fredagen den 3 februari

Sid.

Interpellationer:

- av fröken Andersson ang. arbetsgivares skyldighet att i visst fall för tillfälligt anställd erlägga avgift enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs pension, m. m. 4
- av herr Sjönell ang. arbetsgivaruppgifterna för den allmänna tilläggs pensioneringen 5

Tisdagen den 7 februari

- Kamrarnas remiss av motionerna I: 111 och II: 139 7

Samtliga avgjorda ärenden

Tisdagen den 7 februari

- Konstitutionsutskottets memorial nr 1, i anledning av första kammarens remiss av motionen nr 111, ang. upplåtande av kyrka för annat ändamål än gudstjänst, samt andra kammarens remiss av den likalydande motionen nr 139 7

Fredagen den 3 februari

Kammaren sammanträdde kl. 14.00.

Justerades protokollen för den 26 nästlidne januari.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 11, med förslag till förordning om försäljning av obeskattade varor på tullflygplats.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 28, med förslag till lag om ändring i skattestrafflagen den 11 juni 1943 (nr 313); och

nr 29, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 21 december 1949 (nr 655) med särskilda bestämmelser om utskrivning från sinner sjukhus.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse nr 30, med redogörelse för behandlingen hos Kungl. Maj:t av riksdagens skrivelser.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 32, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott motionen nr 541.

Anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag

dels till riksdagens skrivelse, nr 16, till Konungen, angående val av medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet;

dels ock till riksdagens förordnanden: nr 17, för herr Axel Strand att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 18, för herr Rickard Sandler att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 19, för herr Birger Andersson att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 20, för herr Hugo Osvald att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 21, för herr Anselm Gillström att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 22, för herr Knut Ewerlöf att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 23, för herr John Ericsson att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 24, för herr Sven Sundin att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 25, för herr Birger Lundström att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 26, för herr Bertil Ohlin att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 27, för herr Lars Eliasson i Sundborn att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 28, för herr Sigfrid Jonsson i Strömsund att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 29, för fru Sigrid Ekendahl att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 30, för herr Hans Gustafsson i Stockholm att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 31, för herr Leif Cassel att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 32, för herr Gunnar Helén att vara medlem i Nordiska rådet;

nr 33, för herr Axel Johannes Andersson att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 34, för herr Emil Ahlkvist att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 35, för herr Georg Pettersson att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 36, för herr Arne Geijer att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 37, för fröken Ebon Andersson att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 38, för fröken Dagmar Ranmark att vara suppleant i Nordiska rådet;

Interpellation ang. arbetsgivares skyldighet att i visst fall för tillfälligt anställd erlägga avgift enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m.

nr 39, för fru Ingrid Segerstedt Wiberg att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 40, för herr Fridolf Thapper att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 41, för fru Ingrid Gärde Widemar att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 42, för herr Jan-Ivan Nilsson i Tvärålund att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 43, för herr Arvid Andersson i Rygestad att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 44, för herr Jean Braconier att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 45, för herr Sven Mellqvist att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 46, för herr Henning Gustafsson i Skellefteå att vara suppleant i Nordiska rådet;

nr 47, för herr Stig Alemyr att vara suppleant i Nordiska rådet; och

nr 48, för herr Einar Gustafsson i Kårby att vara suppleant i Nordiska rådet.

Anmäldes och bordlades Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade proposition nr 33, angående fortsatt disposition av visst äldre reservationsanslag, avseende justitiedepartementets verksamhetsområde.

Anmäldes och bordlades konstitutionsutskottets memorial nr 1, i anledning av första kammarens remiss av motionen nr 111 av herrar Einar Persson och Birger Andersson angående upplåtande av kyrka för annat ändamål än gudstjänst samt andra kammarens remiss av den likalydande motionen nr 139 av herr Persson i Tandö.

Interpellation ang. arbetsgivares skyldighet att i visst fall för tillfälligt anställd erlägga avgift enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m.

Fröken ANDERSSON (h) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Årets arbetsgivaravgifter rörande bl. a. allmänna tilläggspensioneringen har förorsakat stort bekym-

mer och besvär såväl hos allmänheten som bland de myndigheter som har att göra den första granskningen av blanketterna. En av orsakerna härtill torde vara att blanketter och anvisningar inte sänts ut i tid. Anvisningarnas bristfällighet och svårbegriplighet har även i hög grad bidragit härtill.

Enligt punkt 1 av anvisningarna är arbetsgivare, som under 1960 utgivit lön till någon hos honom anställd arbetstagarare med minst 300 kr., skyldig att utan anmaning lämna uppgift härom till ledning för beräkning av arbetsgivaravgift. Till följd av denna bestämmelse har uppgifter lämnats beträffande ett stort antal personer som blott tillfälligt haft anställning och vars sammanlagda inkomster inte uppgår till det s. k. basbeloppet enligt lagen om ATP. Inte minst gäller detta personer, som några timmar eller någon dag per vecka utfört arbete hos enskilda, t. ex. hjälpt husmödrar med olika göromål i hemmet.

ATP-systemet bygger på fördelningsprincipen. På grund härav föreligger inte något direkt samband mellan de avgifter som inbetalas för viss arbetstagarare och den pensionsförmån han en gång kommer i åtnjutande av. Meningen är dock inte att avgift skall inbetalas för sådan person som icke kan erhålla allmän tilläggspension. Undantagna är sålunda arbetstagarare födda 1895 eller tidigare. Efter det att arbetstagarare kommit i åtnjutande av tilläggspension, skall vidare icke betalas pensionsavgift för honom, oavsett om han även fortsättningsvis har anställning. Enligt min mening borde ett absolut villkor för avgiftsskyldighet för arbetsgivaren vara att den utgivna lönen kan bli pensionsgrundande. Så är uppenbarligen inte förhållandet beträffande ett stort antal arbetstagarare som utför tillfälligt arbete, t. ex. i form av städning eller biträde med hemgöromål i annan form åt husmödrar. Någon möjlighet för de myndigheter som har att granska de insända arbetsgivaravgifterna att beträffande viss arbetstagarare samordna uppgifter från olika arbetsgivare föreligger nämligen inte.

Interpellation ang. arbetsgivaruppgifterna för den allmänna tilläggs pensioneringen

Åberopande det anförda får jag anhålla om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet få ställa följande frågor:

1) Anser herr statsrådet, att det är i överensstämmelse med syftet i lagen om försäkring för allmän tilläggs pensionering att arbetsgivare — t. ex. husmodrar — skall betala pensionsavgift för tillfälligt anställd oavsett att den utgivna lönen inte kan komma att bilda pensionsgrundande inkomst för arbetstagaren?

2) Anser herr statsrådet, att blanketterna för arbetsgivaruppgift för år 1960 och de i anslutning därtill utfärdade anvisningarna fyller de anspråk på klarhet och lättfattlighet som allmänheten har rätt att ställa på dylika blanketter och anvisningar?

3) Om så inte är fallet, vill herr statsrådet medverka till att en förbättring i detta avseende kommer till stånd i framtiden?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågasvarande spörsmål finge framställas.

Interpellation ang. arbetsgivaruppgifterna för den allmänna tilläggs pensioneringen

Ordet lämnades på begäran till herr SJÖNELL (fp), som yttrade:

Herr talman! Uppgifter för beräkning av arbetsgivaravgift och pensionsgrundande inkomst för allmän tilläggs pension skall för första gången ha varit inlämnade vid utgången av januari månad i år. De första erfarenheterna har tyvärr givit vid handen, att administrationen inte fungerat tillfredsställande. Samstämmiga uppgifter ger vid handen att allmänheten på grund av bristfällig information haft betydande besvär och svårigheter att fullgöra sina uppgiftsskyldigheter. Även myndigheter, till vilka allmänheten vänt sig för vägledning, har haft svårigheter att lämna begärda upplysningar. Anledningen härtill uppgives bl. a. vara att officiella anvisningar för ifyllande av blanketterna för arbetsgivaruppgifterna kom ut först i mitten av

december 1960. Anvisningarna liksom blanketterna har dessutom varit svårtolkade.

Det är i och för sig naturligt att en så omfattande reform som den allmänna tilläggs pensioneringen inte kan sättas i verket utan ett visst administrativt »gnisels» vid starten. Men redan de erfarenheter som nu yppats torde aktualisera åtgärder från samhällets sida för att för kommande år förenkla uppgiftsskyldigheten.

Främst har man då att uppmärksamma att i och med ATP:s genomförande har den obligatoriska uppgiftsskyldigheten i särskilt hög grad utvidgats för ett betydande antal enskilda personer, vilka förut inte varit i nämnvärd utsträckning berörda härav. Även när det gäller större företag, som har tillgång till särskild kameral personal för att fullgöra den uppgiftsskyldighet som åvilar företaget, har den oklara blanketten medfört en kännbar administrativ merbelastning. Och för en mindre företagare, som har att sköta dessa åligganden vid sidan av skötseln av företaget på s. k. fritid, har den ökade uppgiftsskyldigheten utan tvekan blivit besvärande. Dessutom har uppgiftsskyldigheten nu kommit att omfatta enskilda personer, som tidigare i mycket ringa utsträckning haft anledning att syssla med sådana uppgifter. Hit hör främst den stora gruppen husmodrar, som antingen har hembiträde eller annan mera regelbunden hemhjälp.

Med den utvidgning av uppgiftsskyldigheten, som genomförts, är det nödvändigt att anvisningar och blanketter blir tydliga och enkla. Det torde stå klart, att i detta avseende behövs ytterligare ansträngningar från vederbörande myndigheters sida. Med hänsyn till arten och omfattningen av den utvidgade uppgiftsskyldigheten kan det vara befogat att resa frågan, om inte en information genom televisionen skulle ha gett allmänheten en värdefull ledning, i varje fall vad gäller några mera vanliga exempel.

Det bör vidare undersökas om inte antalet blanketter i varje enskilt fall kan nedbringas. Om vi tar det inte ovanliga fallet med en husmor som skall lämna

Interpellation ang. arbetsgivaruppgifterna uppgift avseende sin hemhjälp, så måste hon enligt de nu utfärdade förekrifterna fylla i två olika typer av blanketter — dels arbetsgivaruppgift, dels kontrolluppgift — i sammanlagt sju exemplar, förutsatt att hon önskar ha kopior av båda blanketterna för egen del. Den nu fastställda blanketten för arbetsgivaruppgift är avsedd att gälla för alla slag av arbetsgivare. Den har därigenom kommit att bli alltför komplicerad och överbelastad för mindre arbetsgivare t. ex. husmödrarna. En rationalisering till en enda blankett av schablontyp borde vara möjlig att åstadkomma för denna grupp och skulle medföra en väsentlig förenkling och arbetsbesparing för den uppgiftsskyldige.

Enligt uppgift som meddelats i pressen från häradskrivarhåll kan det befaras att antalet oriktigt ifyllda arbetsgivaruppgifter för ATP blir mycket stort på grund av den bristfälliga informationen och vägledningen. Samtidigt riskerar den som lämnar en arbetsgivaruppgift med bristfälligt innehåll att bli straffad med böter. Då orsaken till de befärade bristfälligheterna i arbetsgivaruppgifterna i så betydande utsträckning står att finna i den ansvariga myndighetens egna åtgöranden, synes en sådan konsekvens i rådande läge stötande. Det bör vara rimligt att särskild hänsyn tas till

för den allmänna tilläggspensioneringen de förhållanden, som nu inträffat för det första året.

Under hänvisning till det anförda anhålles om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få framställa följande fråga:

Vill herr statsrådet skyndsamt ta initiativet till åtgärder som kan förenkla och underlätta för arbetsgivare att avlämna de uppgifter som erfordras för ATP?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Anmäldes och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 542, av herr *Bengtson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 8, med förslag till ny ölförsäljningsförrättning, m. m.; och

nr 543, av herr *Bengtson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 8, med förslag till ny ölförsäljningsförrättning, m. m.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 14.12.

In fidem

Fritz af Petersens

Tisdagen den 7 februari

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Herr *Bergman* anmälde, att han åter infunnit sig vid riksdagen.

Justerades protokollet för den 31 nästlidne januari.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 33, angående fortsatt disposition av visst äldre reservationsanslag, avseende justitiedepartementets verksamhetsområde.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet motionerna nr 542 och 543.

Ang. kamrarnas remiss av motionerna I: 111 och II: 139

Föredrogs konstitutionsutskottets memorial nr 1, i anledning av första kammarens remiss av motionen nr 111, av herrar Einar Persson och Birger Andersson, angående upplåtande av kyrka för annat ändamål än gudstjänst, samt andra kammarens remiss av den likalydande motionen nr 139, av herr Persson i Tandö.

Till konstitutionsutskottet hade den 25 januari hänvisats från första kammaren en av herr Persson, Einar, och herr Andersson, Birger, väckt motion, nr 111, samt från andra kammaren en av herr Persson i Tandö väckt likalydande motion, nr 139.

I förevarande memorial hade utskottet anmält, att, enär i motionerna väckt förslag enligt utskottets mening vore av beskaffenhet att ej böra av konstitutionsutskottet handläggas, utskottet föranletts att återlämna ifrågavarande motioner till respektive kamrar.

Herr FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Herr talman! I de likalydande motionerna nr I: 111 och II: 139 har hemställts »att riksdagen måtte besluta att upplåtelse av kyrka för annat ändamål än gudstjänst överlåtes på församlingens kyrkoråd samt att vederbörande riksdagsutskott måtte utarbeta härför erforderlig lagtext».

Frågan om upplåtande av kyrka för annat ändamål än gudstjänst upptogs till behandling i samband med förarbetena till den lag om församlingsstyrelse, varom proposition avses skola föreläggas riksdagen under innevarande vårsession. Propositionen torde komma att hänvisas till konstitutionsutskottet. Berörda motioner har därför remitterats till nämnda utskott. Emellertid torde, enligt vad numera från ecklesiastikdepartementet inhämtats, den i motionerna berörda frågan icke komma att upptagas i den nu under utarbetande varande propositionen utan först i ett senare sammanhang och torde då komma att hänvisas till behandling av lagutskott. Med hänsyn härtill och sedan konstitutionsutskottet genom sitt memorial nr 1 återlämnat de i ämnet väckta motionerna, får jag hemställa att kammaren måtte besluta lägga memorialet till handlingarna och hänvisa motionen I: 111 till behandling av lagutskott.

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad herr förste vice talmannen därunder hemställt.

Anmäldes och bordlades Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade proposition nr 35, med förslag till viss ändring av lagen om fiskevårdsområden.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.04.

In fidem
K.-G. Lindelöw